

5.9.2013

Yaran epäilty määrävän markkina-aseman väärinkäyttö ANPP:n markkinoilla

Asia

1. Yaran epäilty määrävän markkina-aseman väärinkäyttö ANPP:n myynnin markkinoilla

Osapuolet

2. Yara International ASA, Oslo, Norja
3. Pyylahti Oy, Helsinki

Ratkaisu

4. Asia jätetään tutkimatta.

Asian vireilletulo

5. Pyylahti Oy on tehnyt Kilpailuvirastolle toimenpidepyynnön 11.7.2012.

Asiaselostus ja ratkaisun perustelut

6. Pyylahti on perustanut anfo-räjähteitä valmistavan tehtaan Kiuruvedelle. Tehtaan toiminta on alkanut vuonna 2012. Anfo-räjähteiden valmistamisessa keskeinen raaka-aine on ANPP (ammonium nitrate porous prills). Pyylahti on epäillyt maksavansa ANPP:stä Yaralle 20 % enemmän kuin toinen valmistaja Forciti. Tästä syystä Pyylahti on tehnyt Kilpailuvirastolle toimenpidepyynnön. Pyylahti on pyytänyt Kilpailuvirastoa selvittämään, syyllistyykö Yara syrjintään ja kilpailun poissuljentaan hinnoittelemalla ANPP:n huomattavan eri tavalla Pyylahdelle kuin Forcitille.
7. ANPP:n valmistajia ovat ainakin Yara (tehdas Ruotsin Köpingissä), Maxam TAN (Ranska), Uralchem (Venäjä) ja Acron (Venäjä). Kuljetuskustannukset ovat merkittävä osa ANPP:n hintaa, mistä johtuen toistaiseksi ANPP:tä eivät ole Suomeen toimittaneet muut kuin Yara.
8. Räjähdysainemarkkinoilla Suomessa Forcitilla on erittäin vahva asema. Pyylahden arvion mukaan Forcitin markkinaosuus olisi noin 88%. Muita toimijoita Forcitin ja Pyylahden lisäksi ovat ainakin OricaNordic, Maxam, Sibiritfin ja Finexplo.
9. Yara toimittaa ANPP:tä asiakkailleen asiakaskohtaisten hinnastojen perusteella. Ilmoituksensa mukaan Yara kohtelee samanlaisia asiakkaita samalla tavalla, mutta erikokoisten asiakkaiden hinnat voivat poiketa toisistaan.

5.9.2013

Kilpailu- ja kuluttajaviraston asiassa soveltama tutkimatta jättämistä koskeva säännös

10. Kilpailulain 32 §:ssä on säännös asioiden tutkimatta jättämisestä Kilpailu- ja kuluttajavirastossa. Pykälän 2 momentin 1 kohdan mukaan Kilpailu- ja kuluttajavirasto jättää asian tutkimatta, jos ei voida pitää todennäköisenä, että kyseessä on lain 5 tai 7 §:n taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklassa tarkoitettu kielletty kilpailunrajoitus. Säännöstä koskevien perustelujen mukaan (HE 88/2010) asia jätetään tutkimatta 2 momentin 1 kohdan perusteella, jos voidaan kohtuudella olettaa, että menettely ei kuulu kilpailulain tai Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen kilpailusääntöjen soveltamisalaan.

11. Kilpailulain 32 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan asia voidaan jättää tutkimatta, jos kilpailua kyseisillä markkinoilla voidaan epäilystä kilpailunrajoituksesta huolimatta pitää kokonaisuudessaan toimivana.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto on tehnyt tutkimatta jättämistä koskevan päätöksensä asiassa seuraavin perustein:

12. Kilpailu- ja kuluttajaviraston käytettävissä olevien tietojen perusteella Yaran myymän ANPP:n hinta on Forcitolle alhaisempi kuin Pyylahdelle. Kuljetuskustannusten ero näyttäisi selittyvän Pyylahden ja Forcitin tehtaiden sijainnin erolla.
13. Yara ei ole ainoa mahdollinen ANPP:n toimittaja, vaan Kilpailu- ja kuluttajaviraston tietojen mukaan myös esimerkiksi Maxam kykenisi toimittamaan Suomeen ANPP:tä sellaisella hinnalla, jonka voidaan olettaa rajoittavan Yaran hinnoitteluvapautta.
14. Ottaen huomioon erot asiakaskohtaisissa ostovolyymeissa ja kuljetusmatkoissa, sekä Maxamin mahdollisuus toimittaa ANPP:tä, ei voida pitää todennäköisenä, että kyseessä olisi määräävän markkina-aseman väärinkäyttö ja kielletty kilpailunrajoitus.
15. Kilpailu- ja kuluttajaviraston tavoitteena on lainsäädännössä tarkoitetulla tavalla puuttua kansantaloudellisesti merkittäviin kilpailunrajoituksiin, joilla on markkinamekanismin yleisen toimivuuden kannalta merkittävä haitallinen vaikutus, tai jotka on kilpailulaissa selvästi kielletty. Toimenpidepyynnössä ei ole viraston saamien tietojen valossa kysymys tällaisesta tilanteesta.
16. Edellä mainituin perustein Kilpailu- ja kuluttajavirasto jättää asian tutkimatta.
17. Kilpailu- ja kuluttajaviraston päätös tutkimatta jättämisestä ei sisällä arviota epäillyn kilpailunrajoituksen lainmukaisuudesta. Mikäli virasto saa uutta tietoa, jonka perusteella on syytä epäillä asiassa käsitellyn toiminnan olevan

5.9.2013

kilpailulain vastaista, Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi ottaa asian uudelleen käsiteltäväksi.

Sovelletut säännökset

18. Kilpailulain (948/2011) 32 §

Muutoksenhaku

19. Kilpailu- ja kuluttajaviraston tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta markkinaoikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Lisätiedot

20. Lisätietoja antaa erikoistutkija Lasse Pöyry 029 505 3374

Apulaisjohtaja Valtteri Virtanen

Erikoistutkija Lasse Pöyry